

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.

Kiadóhivatal:

Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felelős szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.

Neptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt

Megjelenik minden vasárnap és esztűrtőkönn.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Nemzeti probléma.

A magyar nemzeti probléma a közel jövőben súlyos válság elé kerül. A politikai konszolidáció terén három évtized alatt messze előre haladtunk. Ez a konszolidáció azonban csak békés időkben ad garanciát s nem adhatja meg azt az örök biztosítékot, melyet a nemzetileg egységes népek élveznek. A politikai konszolidáció alá van vetve a politikai esélyeknek s a világesemények befolyásának. Veszett csata, vagy a magyarságra nézve ismét ellenséges alakulás újra felbonthatja politikai konszolidációinkat. A fajok új küzdelmében ez a konszolidáció nem elég védőfegyver kezünkben. Legfeljebb a Dráván túl elégedhetünk meg azzal, mert ott többé a faji konszolidáció keresztül nem vihető. A nemzeti politika itt Fiume szoros megtartásán kívül csak a szlavoniai magyarság oltalmazására szorítkozhatik. Politikai konszolidációink azonban Felső-Magyarországon s különösen Erdélyben a leghatalmasabb kulturai és faji korektívumra szorul.

A föderalizmus alakjában fellépő fajküzdelem erős rezgéseket kelthet még derék tőljaink között is, ha a nemzeti politika teljes erőlyel nem siet a veszélyeztetett pozíciók megvédelmezésére. A fenyegetés azonban legközelebb a Tisza és Maros szögétől egész a keleti Kárpátokig. Nemzeti konszolidációink mindaddig csak ábránd, vagy pusztán politikai jellegű marad, amíg az ország északi s keleti részeit csak politikailag bírjuk s nem egyszermind tajlilag és társadalmilag. Más szavakkal azt teszi ez, hogy Felső-Magyarországon és Erdélyben a magyarságot és a magyar kulturát annyira meg kell erő-

síteniünk, hogy a magyarság uralmát semmi ellenhatás olt tönkre ne tehesse.

Csak a vakok nem látják, hogy nemzeti politikánknak legsürgősebb s oly feladatai vannak, melyek megoldásával már eddig is késedelmeskedtünk. A Királyhágon innéti nagy országtömb le egészen a Dráváig és szerencsére most már a Vaskapuig, annyira konszolidálva van, hogy leszámítva a től vidékeken történhető ellenhatásokat, nagyobb homlás az ország testének fötörzsét nem érheti. A lehetséges ellenhatásokkal szemben az óvszerek szükségesek Felső-Magyarországon is. A nemzeti politikának egész súlyával s lehető leggyorsabban rá kell feküdnie az ország keleti részre. A magyarság itt o y nagymértű megerősítésre vár, hogy Erdély nemzeti jellege megvédhető legyen minden képzelhető politikai alakulás közepe. Ezalatt nem az oláhság elnyomása, vagy különben is lehetetlen megsemmisítése értendő. Az ország exponált keleti részeiben a magyar államot intézmények, névszerint jó közigazgatás s kultúra, de főleg a magyarság kibontása által kell örökre megszilárdítani. A míg Erdély oly magyarrá s nemzetivé nem lesz, hogy e jellegét még ellenséges politikai alakulás közepe is megtartaná, addig állami és nemzeti végleges konszolidációinkról nem lehet szó.

Lengyelország elbukott, de a lengyel nemzet tovább él. Tovább él Oroszországban s megtartotta faji és nemzet jellegét Ausztriában, sőt Poroszországban. Az állami forma iszonyú megsemmisülése után a lengyel nemzeti egység tovább él s várja a jövődőt. A faji erőnek s nemzeti kompaktságnak ily törhetlen és bámulatos példáját a történelem alig mutathatja föl. A mi faji tömörülésünk és nemzeti egységünk ily szilárdá és aczélossá, beláthatlan időkig nem leend.

Szerencse, hogy politikai érettségünk és a sors kedvezése nekünk boldogabb jelent adott. Önállóan és függetlenül rendelkezünk sorsunk fölöl. Nemzetünk jövője kezünkben van. De államunk

keretében mindent el kell követnünk, hogy konszolidációinkat a politikai jelenleg messze tullejlesztjük; odáig, a hol már az aczél-szilárd egység következik. Azon egység, mely a nemzetet megmenti még az állam tönkjéből is.

De mily eszközök segítségével szüntethetjük meg nemzeti alapunk deficitjét? Miképp jön létre azon végleges konszolidáció, mely földadataink és erőink közt az egyensúlyt helyreállítja?

Széli Kálmán miniszterelnök igen helyes állápontra helyezkedett már említett beszédében. A kultúra mellett megjelölte a magyar kormányzat minden eszközét.

A magyarság kulturai kiművelése és számbeli megnövelése a biztos célra vezető eszköz. Mint mellékes hatás az asszimiláció is fontos és becses. De maga az asszimiláció csak úgy lehetséges nagyobb mértékben, ha a nemzetiségek művelt és nagyszámu magyar tömbök közé kerülnek.

Nagy tömegek hatása ellenálhatatlan. Azt még a kultúra sem ellensúlyozza. De a nagy tömeg és a kultúra együtt biztosan hódító eszköz.

B. G.

Zombor mint ipar-város.

Zombort már geográfiai helyzete is központi szerepre utalja. A megye közepén terül el, közel a Dunához, az ország központja felé irányuló fő kereskedelmi utak mentén.

Már a történelmi időkben is kiváló jelentőségre emelkedett. A török pusztítás idejében ugyan majdnem teljesen elpusztult, de a megye megerősödésével új életre kelt. Mint megyei központ lassan-lassan gazdaggá, tekintélyessé, műveltté válik és birtokába helyezi magát azoknak a kellékeknek, amelyek egy modern várost jelentessé tudnak tenni. Nemsokára nemesak kormányzati, hanem szellemi központot is fog képezni.

Föntosságát ma már mindenki, a kormány sőt az egész nemzet egyaránt és egész bizonyosra vehetjük, hogy központi intézményeink habár eddig is szép számban vannak, ezentúl még inkább fognak szaporodni és fejlődni, mert állami

életünk jelen fejlődési iránya mellett, mely alapjában egészséges és észszerű, a fölmérült szükségleteknek megfelelő — a decentralizáció elkerülhetetlen, mert ellenkező esetben a mindent elnyelő főváros gyomor-túltengésbe esik és megbénítja az egész ország szervezetét.

Zombor mint kormányzati központ — éppen ezen körülmény következtében óriási léptekkel fejlődik hivatalnokvárossá, sőt már most is az. De ez a fejlődés nagyon egyoldalú és ha egyrészt a városra nézve óhajtható és a város tekintélyét, súlyát emeli is, másrészt a városi gazdálkodásra nézve nagyon nyomasztó, mert a hivatalnokok nagy része a városi terhekhez közvetlenül semmiel sem járul, ellenben közegészségi, közbiztonsági, közoktatási, közgazgatási, szépészeti, szórakozási, egyáltalán: kulturális igényeik oly számosak, ezek oly rohamosan fejlődnek és oly föltétlenül követelik a kielégítést, hogy az elől a város, mint erkölcsi testület ki nem térhet, jobban mondva: becsülettel nem térhet ki.

Mindez azonban óriási pénzaldozatokkal jár, melyekre városunk — sajnos — fedezettel nem rendelkezik és bármily erőfeszítéssel tegyen is polgárságunk, megadóztatva önmagát a pótdadók végtelen sorozatával és ijesztő magas százalékaig, minthogy ez igények és velök a költségek egyre szaporodnak, egészen bizonyosra vehető az, hogy a pénzügyi krach elé — lovagol.

Meggyőződésünk szerint városunk számára csak egy menedék van és ez az, ha a mai egyoldalú fejlődési iránynyal szakítva hivatalnok városból átalakulunk iparvárossá.

Zombor városa a multban amugy is majdnem nevezetes volt iparáról, mely a czéh-rendszer védő-szárnyai alatt szépen fejlődött. A külföldi verseny nyomása alatt azonban ez az ipar, mint sajnos, az egész hazában, is egyre nagyobb tért veszített. Pedig jól tudjuk hogy az ipar nemcsak

táplál és eltart, hanem függetlenné tesz, tőkét nevel és a népességet is szaporítja.

Igaztalanság volna azt mondani, hogy manapság Zomborban nincs ipar. Hiszen örömmel látjuk, hogy számos vállalatunk virul, butor-iparunk, lakatos-, kádár-iparunk, nyomdászatunk kifogástalan, elsőrendű. Mindezen vállalatok boldogulnak és nagy mértékben hozzájárulnak városunk szép-irányu fejlődéséhez.

Ahhoz azonban, hogy városunk iparvárossá alakuljon át, mindez kevés. Első sorban a kis-ipar fejlesztésére kellene elhatározó lépéseket tenni. A megyei helyi fogyasztás biztosítandó volna a megyei iparnak, azután pedig iparos szövetkezetek alakításával iparosainkat képessé kell tenni nagyobb szerű vállalkozásokra.

Iparos és kereskedő osztályunknak kézbe kezdet fogva kellene eljárnunk, hogy az itt elhasznált és elfogyasztott cikkek lehetőleg Zomborban állittassanak elő, mely czélelöl megfelelő vállalkozási készséggel új ipartelemek volnának létesítendőek.

Az egész országban általános most a buzgalom a hazai ipartermelés fölkarolása mellett. Ily viszonyok között bizonyosra vehető, hogy termelt iparcikkeink keresettek és a létesítendő vállalatok jövedelmezőek lesznek.

Kereskedelmi és iparkamaránkat illetné meg e téren a vezetés, de polgárságunk vezér-emberei, sőt a legegyszerűbb közharczoesai sem menthetők föl a kötelesség alól, hogy e nagy czélra közreműködjenek.

F. n.

Hirek.

* **A kir. táblai elnök elutazása.** A szegedi kir. tábla új elnöke, ki csaknem egy hétig időzött városunkban, tegnap a déli vonattal elutazott. A vasúthoz a bírói kar kísérte ki. A táblai elnök itt időzése alatt a zombori kir. bíróságok ügymenetét vizsgálta meg, s a tapasztalt példás rend felett teljes megelégedését nyilvánította. A táblai elnök tiszteletére Gózsdu Elek, a kir. törvényszék elnöke péntek este fényes estélyt adott.

Én jelen voltam a „Csárdás“ ballet harmadik előadásán a m. kir. operaházban. — Annak az első felvonásában a vándor cigánykaraván pillenőre térve, az egyik cigánylegény egy sziklanyilásban egy hegedűt talál, állítólag a Czinka Panna hegedűjét; s amint ezt a bűvös szerszámot állá alá kapja, nyirentyije valami felsőbb magasztosabb ihletöl vezérelve, elkezd játszani a Czinka Panna örök szép szomorú nótáját, a „cserebogár sága cserebogár“-at.

Hát ezt a nótát annak idején, a Barcza cigányprimás veje, — a Rigó Jancsi játszotta, a szinfalak mögött.

Az alvó cigánykaraván felébredt e soha nem hallott édesen szomorú hangokra s ámulva mintegy megbűvölten állja körül a hegedűlöl legényt és hallgatja elmerengve azokat a varázshangokat.

Az a szinpadi cigánykaraván persze, a ballet instrukciölöl követve ámul és bámul; de higyek el kérem, hogy az az operaházi publikum mely akkor zsufoolásig megtölölötte a színházat, és amelynek minden nem és rangbelje tán már százezerszer hallotta különféle, elképzelhetöl és elképzelhetetlen variációkban ezt a népdalt, velem együtt igazán elbűvölve, vissza-

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter ilj. Karácson Gyula zombori kir. törvényszéki joggyakornokot, Karácson Gyula vármegyei alispán fiát, a szegedi kir. járásbírószághoz aljegyzövöve nevezte ki.

* **Kinevezés.** Báró Vojnits István főispán Vidákovits János ideiglenes napidíjast rendszeres napidíjast és Bolits Dezsö rendszeres napidíjast bács-kulai járási innokek nevezte ki.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Kopp István kalocsai kir. járásbírószági joggyakornokot a bács-almezi kir. járásbírószághoz aljegyzövöve nevezte ki.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Janovits Gyula zombori kir. kincstarti ügyész jogügyi tanácsossá nevezte ki.

* **Központi választmányi ülés.** Zombor szab. kir. város központi választmánya folyó hó 3-án délután 3 órakor ülést tart.

* **Belépés a szabadelvű pártkörbe.** Dr. Drakulics Pál ügyvéd, a zombori volt nemzeti pártnak kivölöz tagja, mint a Nemzet írja, belépett a budapesti szabadelvű klubba.

* **Pál napja.** Csütörtökön ünnepelte dr. Buda Pál, vármegyei árvaszéki ülnök, volt főispáni titkár és Dekker Pál. városi tanácsnok, helyettes polgármester a nevenapját. Elölözbi a hivatalos helyiségében, utölözbi a sztapári-uti lakásán fogadta az üdvölözli jóbarátok és tisztelölöz nagy seregét.

* **Villámcsapás.** A tegnap, szombat reggeli éghiború alkalmával töbz helyen csapott le városunk környékén a villám. Bajt azonban nem igen okozott. Csúpán, az apatini-úton tréfázott meg elég komolyan egy haladó kocsi. Mérö Simon, földbirtoκος kocsis, gazdája apatini uti szántó-földjére igyekezett, amikor utolérte őt a nagy villámcsikkázás, éghiború. Eppen visszaakart fordulni, amikor egy hatalmas dördölös hangzott el felette. A következő pillanatban magát a kocsijától öt hat lépéssel odább találta, s amikor feltápaszkodott, kocsija előtt leterítve találta egyik kedves lovát. E feletti szomorúságában el is felejtett ürülni a szerencsés megmenekülésének. Még most is lova miatt bánkódik.

* **Értesítö.** A felsö kereskedelmi iskola értesítöje a napokban jelent meg

fojtott lélekzettel hallgatta a Rigó Jancsi gyönyörű játékát.

A dal befejezte után egy két pillanatnyi mélységes csend következett, — de utána aztán, valóságos tapsciklon tört ki, mely alig akart lecsendesedni.

De hát, hogy valóban mily remekül játsza Rigó Jancsi a cserebogár nótát, kell e fényesebb és szebb bizonyíték, mint maga a Chimay herczegnö! Hogy ez az asszony, a kinek módja és alkalmá volt az összes nemzetek zenéjét, dalait hallhatni a klasszikusoktól le az utolsó gassenhauerig, kinek előkelöl finom izlése mindenesetre csakis a legjobbat, a legszebbet tudta élvezni a világ összes zenemű remekei közül, — ez az asszony elmerengött ami Czinka Pannának édesen szomorú nótája felett, a szive mélyéig hatoltak azok a szivölöz jövö hangok és tán a fölébe is sügta az a cigányfiú idegen, francia, vagy angol nyelven, hogy: „az sem kérdem sokáig élek-e, csak azt mondó meg, rózsámé leszek-e:“

Ugyan mit érezhetett az a szép asszony midön ez a dal megcsendült a fölében és, szivében?! Tán egy ismeretlen világ tűnt föl lelki zemei előtt? Vagy egy, előtte eddig ismeretlen, elnyomott, szabadságáért kesergö

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Reminiscenciák.

Irta: Hunyor.

A Z. és V. eredeti tárczája.

Mikor a hirlapokban olvastam, hogy Rigó Jancsi, a szép Chimay herczegnö hegedűse meghalt, — Tisza Kálmán szent meggyözdésénél szentebb volt az én meggyözdésem, hogy ez teljességgel lehetetlen.

Már hogy is volna hihetölöz, hogy egy férfi, legyen az bár czimmel és jelleggel felruházott miniszteri titkár, avagy cigány primás, — egy olyan szép asszony mellett, mint Chimay — Ward Klára, beteg tudjon lenni, hozzá még pestisbe esni, és a tetejébe megpláne — meg is halni!

Tapasztalásból tudom, hogy a rigók, nem egyhamar adják be a derekukat.

Rigó Jancsi, a „Cserebogár, sarga cserebogár“ nótával nyerte meg a szép Ward Klára bogarát . . . . . akarom mondani a szivét, miként egy ujkori Orpheusz. — Persze azzal a különbséggel, hogy mig Orpheusz, a hegedűjével megszédítö a vadállatokat, — addig Rigó Jancsi, megvadítö a nótájával azt a szép, szelid asszonyt.

És ezen nem csudálkozom.

melyet Zsulyevits Ernő intézeti igazgató állított össze. Bevezetésül Trencsényi Károly tanár kitűnő tollal írja le az intézet idői tanulmányújtát „Belgrádi és aldunai utunk” cz. alatt. Ezután az intézet közérdekű dolgoiról referál, majd a létszámáról számol be. E szerint hallgatója volt az év elején az alsó osztálynak 39, a középsőnek 49 és a felső osztálynak 30, összesen: 118, a mely az év végére 97-re apadt le. Legvégül utasítást ad a jövő tanévre.

* **Előléptetések a zombori kir. folyammérnöki hivatalban.** Lapunk múlt számában emlékeztünk meg arról, hogy Kelő Mór, kir. mérnök, kir. főmérnökke nevezetett ki. Egy kis tévedés is csuszott azon hírlinkbe, amennyiben azt írjuk Kelőről, hogy ezen kinevezetése folytán elhagyja városunkat. Ujjában nyert információink alapján közölhetjük, hogy ez nem felel meg a valóságnak; Kelő Mór főmérnökke történt kinevezetése dacára városunkban marad. Ertesülést szerztünk továbbá arról is, hogy emez kinevezetése egyidejűleg Steinacker Gábor, kir. főmérnök, a zombori kir. folyammérnöki hivatal főnöke, első osztályú főmérnökke nevezetett ki. Ugyanek, Steingassner Imre, kir. mérnök, első osztályú mérnökke léptetett elő, s ezen minőségben a szikesi kir. folyammérnöki hivatal vezetésével bízott meg.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hó 4-én délután 3 órakor rendes ülést tart a városháza kis tanácstermében.

* **Szétforgácsolt táviró oszlopok.** Tegnap reggel ugyancsak hatalmas romboló munkát végezték az ég haragja. A kanális partján vezetők a vasúti és apatini-uti hid közötti 4 részen a táviró 4 oszlopában kettejték a szó-szoros értelemben szétforgácsolta a villám, kettőt pedig íszét hasogatott.

* **Tréfa.** Kedden, június 27-én reggel L. zombori tanító kerékpáron jött a gradinai szállásokról a város felé. Utközben a mely kocsi utol érte, az kikerülte. (Mindentígy szokás.) A Thum-féle szállás előtt a lassanhaladó kerékpáros ismét kocsizajt hall a háta mögött, s amint a zaj gyanus közeledésére hátratekint — mi közben kereké meggingott — a lovakat

alig egy lépésre látja maga mögött. L. meglepetten kiált a kocsisra, a ki aztán kitört s nevére vitte tovább a jeleneten mulató utasokat: Zsupanszky L. ó-szivaci jegyzőt és társait. E hangulat érhető jele volt annak, hogy tervezett tréfa volt az egész. Csupa merő tréfa. Mivel pedig könnyen nagy szerencsétlenségé válhatott volna e kedélyos tréfa, vonja le ez esetről minden bicsklista, hogy O-Szivacot kerülje, mert a miniszteri rendelet a papíron — nem oltalom.

* **A gőzgépezőket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság** f. évi július hó 13-án fogja legközelebről vizsgálatait tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Megyeház.) — A vizsgálatra jelentkezni óhajtok, kellően felszerelt folyamadványait, a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizsgálatra jelentkezőknek igazolniuk kell: 1. hogy a 18. életévet betöltötték, (ifjabb egyének keresztlevéllel); 2. hogy magyar honosság-gal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalan életűek, (a 2 és 3. alattiak azon egy bizonyítványba is foglalhatók); 4. hogy fűtött kazán, illetőleg dolgozó gőzgép mellett, gépész felügyelete alatt legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló magánbizonyítvány az előjáróság által is megöröszítendő.) — Egyúttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépészjelöltéktől az állam hivatalos nyelvek oly mérvben való ismerete kívánatik meg, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket teljesen megérthessék; magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltéktől csak az állam nyelvek megértése s a számok olvasása kívánatik meg. Zombor 1899. június hó 30.

* **Uj doctor.** A kolozsvári Ferenc József-tudomány egyetemen tegnap artaták dr. Szilágyi Károlyt doctorra. Gratulálunk az új doctornak!

† **Halálozás.** Özv. Poór Dánielné (szül. Dvorenzky Koncsak Mária.) Bács-Topolya község volt jegyzőjének neje élte 66-ik évében hosszú szenvedés után Nagy-Bécskeréken meghalt.

† **Halálozás.** Dr. Szvoboda Lajos a szabadkai kir. járásbírósig volt aljegyzője tegnapelőtt Budapesten meghalt.

* **Áthelyezés.** Csipkés György O-Kanizsen pénzügyőri szemlést saját kérelmére felettes hatósága Titelbe helyezte át

azután meg, hogy örülten ludott szeretni.

Én viszont, két dolgot nem tudtam megérteni. — Először is azt, hogy miképpen lehet engemet örülten szeretni, másodsor pedig: hogyan képes a saját oly örült szenvedélyt támasztani az emberben? A sajtoknak eme poétikus tulajdonságáról nem bírtam tudomással.

Kezdetben büszke voltam, hogy a szabad Svájcz meghódolt, nekem; később azonban érezvén, az én ideáalom örült szenvedélynek rám nézve sorvasztó hatását, nemkülömben pedig tartván az idő előtti bekövetkező agylágyulástól, üdvösnek találtam a Svájczzal való bensős, közös viszonyt fölbonthatni és az önrendelkezés alapjára állni. — A válás pillanatán ép oly megrendítőek voltak, mint Gauthier Margit válása Duval Armandtól azon módosítással, hogy én válltam meg Svájcztól, vagyis a hölgyemről mosolyogva s pazarul hányva a csókokat — auf immer wiedersehen! — Itt is aztán leveleket, de olyanokat, amelyeket nem szokás aranykeretekbe foglaltatni, sem üvegharanggal megőrizni a késő unokák számára.

(Vége köv.)

* **Közygyűlés.** A bács-tiszavidéki róm. kath. tanító-egylet 1899. évi augusztus hó 24-én Moholon évi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Veni Sancte. 2. Elnöki megnyitó és előterjesztések. 3. Jegyzőkönyv fölolvadás és hitelesítés. 4. A szőlőművelés avagy a gyümölcsfaterjesztésnek van-e nagyobb jogosultsága vidékünkön? Értekező: Góblis Ignác moholi tanító. 5. Az írva-olvasás tanítás mai általánosabban használt módszereinek összehasonlítása. Értekező: Arpásy János idősb adai tanító. 6. Az alapszabályok változtatására vonatkozó s az adai, ó-becsei és ó-kanizsai tanítótestületek által előterjesztett javaslatok tárgyalása. 7. Pénztári jelentés. 8. Altalanos tisztújítás. 9. Indítványok tárgyalása.

* **Himlőjárvány Apatinban.** Apatinban az egyre terjedő himlőjárvány miatt az apatini szolgabíróság elrendelte, hogy a himlőben beteg családok környékében, illetőleg az ottani utcák lakói kényszer után is beoltassanak.

* **A bácsi szerb püspök eskütétele.** Sevcics Mitrofan, az ujonnan megválasztott bácsi szerb püspök csütörtökön tette le Bécsben 6 felsége kezébe a hivatalos esküt. Sevcics ünnepélyes installációja július 4-én lesz Ujvidéken.

* **A primadonna válópöre.** Megírtuk annak idején, hogy Vlád Gizella, a Magyar színház primadonnája, válópört indított a férje, Deák Péter színházgáttal ellen. Hiába szólította föl a törvényszék Vlád Gizellát az életközösség helyreállítására, hiába volt minden békéltetés. A primadonna a törvényszék előtt kereken kijelentette: — Nem szeretem az uramat, elválok tőle! A törvényszék ezt a kijelentést ugyan nem fogadta el való-oknak, s csak akkor mondotta ki a válást, a mikor Deák Péter hűtlen elhagyás ezimén kérte a házasság felbontását. A kir. ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, s Asztalos Aba bíró előadás mellett a napokban a kir. kuria is végleg elválasztotta a feleket.

* **Egyházmegyei hírek.** Császká György kalocsa érsek folyó hó 23-án áldozópappá szentelte Bóde József, Forster Gyula, Frech Adám, Postpisch János, Horváth Gyula, Kindl Antal, Antalkovics Vilmos, Vancsek Gyula kalocsa-egyház-megyei szerpapokat és Kovács Gerard, Maretics János, Sallé Vilmos és Csutura Demeter sz. Ferencendi szerzeteseket. Pótz György, Székely Gyula, Draxdik Imre kalocsa-egyház-megyei alszerpapok és Bojdisz Ciprián sz. Ferencendi szerzetes pedig e hó 21-én szerpapokká szenteltettek, miután e hó 19-én Draxdik kivételével mindnyájan alszerpapokká szenteltettek Majoros János tinini felszentelt püspök által.

* **Uj ügyvéd.** Dr. Hirmann Ferenc jog- és államtudományi tudor Bács-Bodrogh vármegye arányzékének ülnöke a budapesti ügyvéd vizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgát folyó hó 28-án sikerrel tette le.

* **Hymen.** Kamjonkai Szemző László nagybírtokos a múlt napokban vezette előtarhó Budapesten Erba Odessalchi Mária órgonfőt.

* **Szarvas Gábor szobra.** A néhai nagy nyelvtudós szobrát most állítják föl az Akadémia előtt levő sétátérnek a Duna felőli sarkában. A szobor, mely Jan-kovich Gyula szobrász műve, körülbelül négy méter magas és Szarvas Gábor bronz-képmása egyszerű kőtalapzaton van elhelyezve. A talapzat mellett a szobrász Beöthy Zolt ideáját testesítette meg, amint egy mesztelen fiatal leányka a szűz magyar nyelv szimbolumaként pálmát nyújt föl Szarvasnak. A szobrot a jövő hónap folyamán lepezik le s az országos

és sokszor súlyosan megbűnhődött, nemzet jajszavát hallotta meg abban a régi, de örök-ké szép dalban? ! Ki tudná megmondani!

Denique, Rigó Johannes új becsereho-garazta magát a széphereczgnőnél, ez pedig meghódolt az egyszerű, pákozdi magyar ciz-gánygyerek előtt! Az én szent meggyőződés-em pedig megerősítést nyert a hírlapok újabb értesülésével, hogy Rigó Janesi úrnak ezbe-ágában sem vala jobblétre szenderülni, mert jobb és kellemesebb létre a jelenleginél, úgy sem fog szenderülni és távol áll tőle halálával, a „közvéleményt maga ellen zúdítani.“
Ő él és — hegedül!

Volt nekem egy rég letűnt boldogom, vagyis ideáalom, — egy harmincz éven fölül, hamisítatlan francia bonne, ki a szép Svájcz, egyik francia kantonjában látta meg először a magas és csillagos eget.

Én Svájczot mindazon ideig csak Tell Vilmosról, az órákról, a sajról és teheneiről ismertem. — Az első kézzelfogható eleven svájci cikk ő volt, a harmincz és néhány tavaszt és dermesztő telet látott benne, kinek két különös ismertető jele maradt meg emlé-kemben; és pedig, hogy erős sajszaga volt,

tanáregyesület az akadémiával egyetemben most állapítja meg a leleplezési ünnep sorrendjét.

* **Öngyilkos szocialista vezér.** Fodor János mélykúti illetőségű 40 éves szocialista napzsamósok már több ízben meggyült a baja a rendőrséggel, hiába bűntették, hiába akarták szép szóval a jó utra téríteni, ő hajthatatlan maradt, a szocialista tanok mélyen gyökeret vertek szívében. Legutóbb is volt baja a rendőrséggel, amiért is a rendőrség elrendelte az eltoloncolását. A napokban egész családjával rendőri kísérettel a mélykúti országyút kísérték, azon hiszemben, hogy Mélykútra fog menni és nem fog Baján többé alkalmatlankodni. Csak hogy az „elvtárs” másként gondolkodott, amikor már gondolta, hogy a rendőrök már jó távol vannak tőle, visszafordult és régi lakására ment. Utközben azonban nagy teltre szánta el magát, elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Felesége látta, hogy valamit forgat agyában, mert nagyon szomorúan ballagott visszafelé. Elhatározását ma éjjel után végre is hajtották. Amikor családja lepihent, csendben kiment a szobából, magához vett egy kötelet, felment a padlásra s ott egy gerendára felakasztotta magát. Hozzá tartozói reggel keresték, de sohasem találták, míg végre a padlások felaláltak, de akkor már halott volt. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és Hegedűs kapitány a mentőkkel együtt kiment a helyszínre, ahol az esetről jegyzőkönyvet vett fel, a mentők pedig a holttestet a bajai temető bonczházába szállították.

* **Konkursus.** A kalocsai érseki egyházmegyében a szemmáriumi konkurzust július 4-én fogják megtartani. A felvételti óhajtok kötelesek személyesen megjelenni, előbb azonban kellően felszerelt folyamodványukat az illetékes plébános ajánló sorai kíséretében be kell küldeniök az érseki irodába.

* **A baja-bátaszéki hid.** A baja-bátaszéki vasuti hid végre a megvalósítás stádiuma előtt áll. Értesülésünk szerint ugyanis a honvédelmi miniszteriumban már elkészült az a vélemény, mely a hidat harcászati szempontból is fontosnak is jelzi és így ma már misem áll utáiban a hid létesítésének.

* **A budapesti m. kir. állami felső ipariskolába** (VIII. ker. Népszínház-utca 8. szám) a beiratás szeptember hó első napjától 5-ik napjáig tart. Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m.: a gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulókat felvételtnek: a) kik a polgári iskola, gymnasium, vagy realiskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból s algebrából, a mértanból és mértani rajzból; b) iparossegédek és azok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készílttséget tanúsítanak. A vegyészeti, fém-vasipari és a faipari szakosztályba az alsófokú ipariskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvételtnek rendkívüli tanulóknak. Általában megkivántatik, hogy a belépni kívánó növendékek az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag hitelesített bizonyítványal igazolja. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: az elvégzett középiskolai osztályokról szóló összes bizonyítványok, a hitelesített gyakorlati bizonyítvány, himmlőletési bizonyítvány. A beiratási díj egész évre 2 frt, a tandíj félévenként 10 forint. Az igazgatóság készséggel ad bővebb felvilágosítást.

* **A szegedi kamara ülése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara tegnap

tartotta meg e havi teljes ülését Szarvady Lajos elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítás érkezett hozzánk: Előterjesztette a titkár a kereskedelemügyi miniszter leiratát, hogy a Kis-Kun-Doromsára javaslatba hozott gyékényszövő- és nádszövő-műhely állami költségén leendő berendezésétől el kellett tekintenie, mert a javasolt gyakorló-műhelyben kiépítendő készítményének értékesítése nem volt biztosítható. Az iparosztály javaslatára a teljes ülés egyelőre tudomásul vette a leiratot azzal, hogy a kamara elnöksége a kiadott főlhívására beérkező adatokhoz képest a szeptemberi ülésben meg fogja újítani az egész Csongrádmegyére kiterjedő házi-iparfejlesztési tervezetet, melynek keresztülvitelét fontos érdekek kívánták. Tárgyalta és tudomásul vette a teljes ülés azon intézkedések sorozatát, melyeket a földmívelésügyi és pénzügyminiszterek tettek és részint kiltatásba helyeznek a kamara mult évi közgazdasági jelentésében foglalt közérdekű kívánásokra. Egy tervezetet küldött meg a kereskedelemügyi miniszter a kenderkötélek szállítási föltételeiről és erre vonatkozólag Kun Bertalan kamarai tag részletesen megokolt véleményes javaslatát tette magáévá az iparosztály, azokat fogadta el a teljes ülés is. A kamarák által létesített szakirodalmi és tanulmányalap ügyében a teljes ülés úgy határozott, hogy az egyes kamarák által ez alapra megszavazott összegek begyűjtetvén, azok felhasználásáról az augusztus hó folyamán tartandó nagyváradi kamarai értekezleten tétessék előterjesztés. Tárgyalta a teljes ülés a szegedi képzőművészeti egyesület átiratát az őszi tárlatának iparműkiállításal való kiegészítése ügyében és megbízott a kamara állandó kiállítási bizottsága, hogy az őszi tárlaton való részvételre nyerve meg a kerület és különösen Szeged műiparosait. Iparos-tanonozmunkakiállítások díjaira a kamara több ipartestületnek összesen 185 forint segélyt szavazott meg.

* **A „Fehérhajó” új bérlője.** Lorie Sándor f. évi július hó 1 én nyitotta meg ezen ujonnan berendezett szállodát.

(Figyelmeztetés. Glöckner József vegyi tisztító és műfestésé lapunk mai számában közzétett hirdetésére figyelmeztetjük t. olvasóinkat.

(**Busid** hazánk legszénsavdusabb vasforrásaival dicsekedő, százasod tölgyek és fenyvesek között fekvő mintaszertűn berendezett gyönyörű fürdőhelye, mely hatásában a marienbadi, franzensbadi, pyromonti stb. forrásokat jóval felülmulja. Hirnevesek a hideg és meleg aczélfürdők, vaslap-fürdők valódi franzensbadi moor-földből, hidegvíz-gyógyintézet, uszoda stb. A kellemes búziási fürdők kiváló sikerrel használtatnak; női és férfi nemiszervek gyengeségeinél, s betegségeinél, nagymérvű vérszegénységnél és minden ebből eredő bántalmaknál, gyomor- és bélhurutnál, idegrendszer megbetegedéseinél, köszvényinél stb. stb. E legelsőrangú fürdő tulajdonosa és igazgató-főorvosa Dr. Szereényi Gyula; rendelő fürdőorvos Dr. Simo Károly. Három irányból vasuti állomás és kies fürdőhely. Elegáns szállodák, kitűnő konyha, mérsékelt árak, különféle szórakozás járulnak hozzá, hogy a n. é. közönség minden tekintetben jól érezze magát. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság.

(**Egy fiatal tanuló szenvedése.** Ivanov Sándor, egy ifju tanuló, ki Kusteadilban (Bulgária) lakik, csodálatosan komoly és hálás levelet ír nekünk. Ő ugyanis ballába ujjainak hegyén heves fájdalmat érzett. Eleinte nem nagyon aggódott, de másnapra egész lábászárában szinte elviselhetetlen fájdalomt érzett. Néhány nap

mulva, miután a fájdalom csöppet sem hagyott alább, arra kérte szüleit, hívjanak orvost. F az orvos el is jött és mindent megtegyt hogy gyógyulást vagy legalább enyhülést szerezzen a betegnek. De a fájdalom tovább kínoza a szerencsétlent, a ki végre beletörődvé szomorú sorsába, minden ápolást abbahagyott és a természetre bízta a gyógyítást. Több hónapig nyomta az ágyat anélkül, hogy csak mozdulni is tudott volna. Egy napon a beteg tanuló kétségbeesett apja egy fiatal orvossal találkozott az utcán, a kit megkért, látogassa meg szegény gyermekét. Az orvos a beteget nagy gondnal megvizsgálta és azt ajánlotta neki, használja a Pink-pilulákat. Mert, ugymond, a betegség vérszegénységből eredt és azok a pilulák a beteget helyreállítván, a fájdalmat megszüntetik. — Képzeltetik, írja Ivanov, meglepédesem és boldogságomat, midőn egy skatulya Pink-pilula használatá után a jótékony hatást kezdtem érezni. Kissé más mozogni tudtam agyamban. Néhány hét mulva elhagytam az ágyat és botra támaszkodva néhány óra hosszág minden fájdalom nélkül jártam tudtam. Lassankint teljesen helyreálltam és most semmi fájdalom sincs, minden erőm visszatért. Teljes meggyőződésemmel ajánlhatom e pilulákat a szenvedőknek. E csodálatos eredményt rövid idő alatt hozták létre a Pink-pilulák. A vért fölfriessítük, az idegeket erősítik és jól hatnak a gyöngeség okozta betegségeknél. A kik a Pink-pilulákat használják, a legjobb eredményt, érik el. A pilulák használnak a vérgyöngeség, a guta ütés, a végtagok bénasága, a csusz, a gát- és hábtántalmak, neuralgia vitustánc, fejfájás, arcrózsa, skrofula stb ellen. Ezek a pilulák hatalmas vér- és idegerősítő szer és visszaadják a sápadt arcnak a szép színt. Kapható Magyarországon minden jobb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt.

A szegedi keresk. és iparkamara-ról.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara június 28-án délután tartotta meg a székháza tanácsstermében e havi teljes ülését, melyről a következő tudósítást adjuk:

Elnök: Szarvady Lajos kamarai elnök.
Előadó és jegyző: Kulinyi Zsigmond kamarai titkár.

(Elnöki jelentések.)

Az elnöki jelentéseket tárgyalta első sorban a kamara és azok sorában tudomásul vette a kereskedelmi miniszter leiratát, melyek szerint Hanrig Ernő lovag cseleint konzul és dr. Schvegl János konzuli attaché a fontosabb osztrák és magyar ipari telepeket fogják beutazni az előbbi oly czébből hogy a Kelet-Indiába, az utóbbi, hogy az Északamerikába exportáló iparosokkal lépjen érintkezésbe. A miniszter azzal értesíti erről a kamarát, hogy a nevezett konzulokat minden tekintetben támogassa.

Tudomásul vette a teljes ülés, hogy Lality Bács-Bodrogh megyei közönségnek a kamara javaslatához képest, a csütörtöki napokon hetivásár engedélyeztetett.

Részvételnek és kegyeletnek adott a teljes ülés kifejezést Schwarcz Emánuel buzgó és érdemes beltalg elhunytá fölött, kinek özvegyéhez és családijához az elnökség részvételt intézett.

Tudomásul vette a teljes ülés Tóth Pál lemondását a beltagságról, arra való hivatkozással, hogy hivatalos állásából folyólag Budapestre tette át lakását. A kamara köszönetét fejezte ki a hazai biztosító társaság vezérigazgatójává választott Tóth Pálnak a kamarai ügyeiben mindenkor kifejtett buzgó tevékenységéért.

Helyeselte a teljes ülés az elnökség fölterjesztését a Szerbiába vitt árukra alkalmazott magas robot-adó ellen, mely a

bevitt anyagokra és iparcikkekre az eddigi vámonon túl még 10–15% újabb terhet ró és kereskedelmi és vámszerződés megsértését foglalja magában.

Előterjesztette a titkár a kereskedelemügyi miniszter leiratát, hogy a Kis-Kun-Doromszóra javaslatba hozott gyékényező és nádszövő műhely állami költségen leendő berendezésétől el kellett tekintenie, mert a javasolt gyakorlati műhelyben kiképzendők készítményeinek értékesítése nem volt biztosítható. Az iparosztály javaslatára a teljes ülés egyelőre tudomásul vette a leiratot azzal, hogy a kamara elnöksége a kiadott fölhívásaira beérkezendő adatokhoz képest a szeptemberi ülésben meg fogja ujtani az egész Csongrád megyére kiterjedő háziiparfejlesztési tervezetet, melynek keresztülvitelét fontos érdekek kívánják.

Megszavazott a teljes ülés Lichtenberg Mór beltag hozzászólása után a szegedi állami fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatos továbbképző tanfolyamra 100 ftr állandó segélyt és félkéri az iparostületet, hogy buzdítólág és fölvilágosítólag eljárja, a tanfolyam benépesítését lehetőleg igyekezzék előmozdítani.

Tudomásul vette a teljes ülés az elnökség előterjesztését a kerületben működő hat ipar szövetkezet 1898. évi forgalmi és egyéb adatairól.

Tárgyalta és tudomásul vette a teljes ülés azon intézkedések sorozatát, a melyeket a földmivelésügyi- és pénzügyminiszterek tettek és részint kitálatás helyeznek a kamara mult évi közzéadásai jelentésben foglalt közérdekű kívánásokra.

Azonkép tudomásul vette a teljes ülés, hogy a kamara székházépítési vállalkozójának még járó összeg kifizetéséről az elnökség mindeddig nem intézkedhetett, mivel a kereskedelemügyi miniszter megbízásából az állami építészeti hivatal által teljesített felülvizsgálat még nincsen befejezve.

Az elnökség előterjesztette a kereskedelemügyi miniszter leiratát a gyáripari statisztika ügyéről és arról, hogy a kamarák titkárnak a június 19-én tartott szaktanácskozásra való kiküldésére kérte föl. Tudomásul vette a teljes ülés, hogy a titkár, egyéb sürgős elfoglaltsága miatt, a tanácskozásra meg nem jelenhetett.

Egy tervezetet küldött meg a kereskedelemügyi miniszter a kender-kötelek szállítási feltételeiről és erre vonatkozólag Kun Bertalan kamarai tag részletesen megokolt véleményes javaslatait tette magáévá az iparosztály azokat fogadta el a teljes ülés is.

A kamarák által létesített szakirodalmi és tanulmányalap ügyében a teljes ülés úgy határozott, hogy az egyes kamarák által ez alpra megszavazott összegek begyűjtetvén, azok fölhasználásáról az augusztus hó folyamán tartandó nagyváradi kamarai értekezleten tétessék előterjesztés.

Tárgyalta a teljes ülés a szegedi képzőművészeti egyesület átiratát az őszi tárlatának iparmű kiállításával való kiegészítése ügyében és megbízta a kamara állandó kiállítási bizottsága, hogy az őszi tárlaton való részvételre nyerje meg a terület és különösen Szeged műiparsait.

Határozott a teljes ülés a m. kir. államvasutak igazgatóságának átiratára arról, hogy a kerületben készített háziipari cikkekre a vasutak részére való közvetlen beszerzése megkönnyítessék.

Elhatározta a kamara, hogy július és augusztus hónapokban, mint más években, ezutal sem tart rendkívüli teljes ülést és felhatalmazta az elnökséget, hogy a születés alatt az esetben hívjon össze teljes ülést, ha azt fontosabb ügyek sürgős elintézése szükségessé teszi.

Iparos tanonczmunka-kiállítások díja-

ira a kamara több iparostületnek összesen 185 ftr segélyt szavazott meg.

A teljes ülés végre egy havi szabadságidőt engedélyezett Kulinyi Zsigmond titkárnak.

A hétről.

Az elmúlt hét a nemes-militicsi fürdő megnyitásával kezdődött, legalább vasárnapra nem jutott ennél említésre méltóbb dolog. De ez megérdemli a felemlítést. Városunknak ez a napról-napra fejlődő kirándulási helye, a mely mellesleg kétségtelenül hasznos bizonyos nyavalyák ellen is, de a melyik legalább még ma elsősorban mindig csak a zomboriak kiránduló helyének tekinthető, az idén anynyiban ment át változáson, hogy egy fözetileg, úgy látszik élelmes ember bérletébe jutott, erről tesz tanúságot legalább az, hogy az ember jó bort, jó sört s kifogástalanul jó konyhát talál. A kik az elmúlt vasárnap megtartott megnyitásra kijöttek, nem bánták meg, ha csak nem azért, mert a helyiség egy kissé szűknek bizonyult, s bizony-bizony a helyiség megnagyobbitásáról a vendéglősnek most már saját érdekében gondoskodnia kell. De nemcsak étel és italokról gondoskodott az új bérlő, hanem zenéről is. Mint mondják, szerződtette „Trnda” tamburászenekarát, ki hetenként háromszor fog a nemes-militicsi földönél játszani. No de ha benne vagyunk a nemes-militicsi fürdő emeletésében, jegyezzük meg, hogy e héten a szegedi kir. tábla, abban a perben, melyet a község indított Darázy István nyug. százados ellen, amelyben a zombori kir. törvényszéknél Darázy lett a pernyertes, a község javára döntött.

Hétfőn azután végre eljött a szegedi honvéd zenekar városunkba, s megtartotta hangversenyét a parkban. Hát én utóvégre is nem vagyok barátja a superletivusokban való írásnak, de szó a mi szó, fényesen sikerült kertüli ünnep volt bíz az. Elismerés érte a polgármesternek, hogy a társadalmi élet felelevenítésére gondolni és a mi fő közhatalni, nem tartja méltóságával összeegyezhetlennek. Nagyon helyesen. A polgármester ne csak hivatalában legyen pontos és szorgalmas, de ne feledje el, hogy, mint a városi polgárság elsője a társadalmi téren is érvényesítse magát. Ez az estély egyébként jó útmutatóul szolgált a városi park bérlőjének is, mert most láthatja, hogy bizony lehet a parkba közönséget gyűjteni, csak érteni kell a módját. A katona banda költségei nagyon könnyen kikerülnek 20–30 kros belépti-jegyekből, s azt hiszem a városi hatóság megtalálná a módját annak, hogy havonként egyszer kétszer délutánra el lehetne zárni a parkot s fizető közönség használhatná, a belépti díj pedig nem lenne olyan nagy, hogy az a parkot a kevésbé vagyonos osztály részére hozzáférhettenné tenné.

Az elmúlt hét különben a zombori kir. törvényszéknek is valósággal nagy hete volt. Itt járt a szegedi kir. ítélőtábla új elnöke, hogy ítéletet tartson elevenek és holtak felett. Hanem hát most azt hiszem, a zombori törvényszék bírói testülete valósággal örömmel várta az új elnököt, mert szó, a mi szó, azok felett a mit ma törvényszékinél tapasztal, csak a legnagyobb elismerés hangján kell ítéletet mondania. Rövid terminusok, gyors és alapos munka, ez ma a helyzet signatúrája Zomborban, már t. i. a bíróságoknál általában. A mi még csak nem régen mint elérhetetlen ideál lebegett a zombori jogkereső közönség előtt, az ma a szó legteljesebb értelmében valóra vált. A törvényszéknél is rövid terminusok járnak, a mi pedig a járásbírói ítélet, a hol pár évvel ezelőtt még 3 hónapos terminus valósággal protectionnak tekintetett, ma bizony az örök

elégedetlenség a két hetes terminust is felette hosszúnak tartják, persze mikor a bírák legnagyobb része napokra szabja a megjelenési határidőt. Azért hát, bár erről semmi hivatalos értesítés nem jelent meg, kétségtelen, hogy a táblai elnök csakis legnagyobb meglepedésének adhattott kifejezést.

—y—s.

Közzéadás.

Az ugar-kényszer megszüntetése és az ezt követő szabad gazdálkodásról.

I.

A mezőgazdálkodással foglalkozó és ennek jövedelmére utalt birtokos-osztály boldogulása, illetőleg megélhetése, a mint sajnos köztudomású tény, napról-napra nehezebbé vált; mert a megváltozott igények és életszükségletek s az ezerféle közterheket nem képes immár fedezni földje jövedelméből a mezőgazda s főleg a kisbirtokos-osztály. Ezen szomorú dolognak pedig oka azt hiszem nem más, mint hogy haladtunk óriási léptekben a koral — életmódunk s háztartásunk minden részében — és csupán a földmivelés s állattenyésztés téren elégedünk meg az ősök egyszerű módszereivel, úgy gondolkozván, hogy: apánk sem tanulták a gazdálkodás és baromnevelést, mégis megélték tisztességesen, miért próbálnánk hát másként vesződni a gazdálkodással?

Hát kérem akkor, a midőn a birtok házi asszonya megfonta-szöte a család ruházatát és meg is varrta s a midőn megelégedtünk a háztól tellő egyszerű eledelokkal és nem kívántunk százféle bolti szert s a midőn pl. a sok drága szivar, cigarettafélékről nem is álmodtunk, hanem jó volt füstölni ünnepnapon is az olcsó pipa, akkor, hogy mást ne említek: a termő erejében megtartott háládatos föld megeremité a mindennapi kenyeret biztosító gabonát, sőt ezen felül egy kis felesleget is és felnevelte azon egy-két számeletti állatot, a melyeknek pénzzé tétele könnyen fedezhette a csekély kiadással járó élet-igények és közzéadások.

Ma azonban megváltozott minden s talán egyedül az ős anyaföld marad a régi, habár erőiben meg is fogykozva — és hozzá a mezőgazda azon várakozása, hogy megeremje növényekben és felnevelje állatokban mindazt, a mit a véle mostohán bánó gazda ezerféle igény és kényelme biztosítására az újabb időben megkíván. — Az ősrégi új lényében alig változott anyaföld nemcsak a birtokos mezőgazdának, de az emberiség létének is alapja volt és marad, mert ő szolgálta az azon forrásokat, a melyek megélhetésünket és boldogságunkat lehetővé teszik.

A minden jóknak kulforrásául szolgáló anyaföldnek pedig legfontosabb részét, azon terület képezi, mely mint termő talaj, a mezőgazdaságnak két legjelentékenyebb ágát, a növénytermelést és állattenyésztést táplálja.

Növénytermelés és állattenyésztés — e kettő annyira egymásra van utalva, hogy el sem képzelhető egyiknek

boldogulása, a másíknak, elhanyagolása avagy pláne mellözésével.

Hisz a termelés biztosítására jól megmunkálni a talajt, állati és trágya igénybe vétele nélkül nem vagyunk képesek még ma sem, habár a gőz- és villamerők fénykorát éljük s habár a műtrágya félék sem ismeretlenek előttünk, — már pedig csak a jól megmunkált föld terem sok szemet, szalmát és takarmányt és ezek engednek aztán virágozó állattenyésztést és bő trágyatermelést; viszont bő trágya és megfelelő állati erő, okszerű földmunka végzést és jóvedelmelőzést termelési biztosítanak a gazdáknak, — s a növénytermelés és állattenyésztés ezen körforrásszerű helyes egymásra utalása eredményezheti a gazda boldogulását. Tehát növénytermelés és állattenyésztésnek egymással harmonikus összhangba hozatala képezi azon feladatot, a melynek helyes megoldása biztosíthatja a mai néhez viszonyok mellett is a gazda jólétét!

A növénytermelés és állattenyésztés végtelen fontosságának tudata és okszerű haladásának közónaja eredményezték az 1894. évi XII-ik törvényzikket, mely a mezőgazdaságról és mezőrendőréségről szólva, egy régen és mélyen érintett közszükséget van hivatva betölteni s a gazdákért a gazdáknak hozatván, méltán nevezhető a gazdák törvényének. Ezen törvénynek első részét képezi a földbirtok használatának szabályozása és ezután 12 fejezetben tárgyalja a legeltetés, állattenyésztés, birtokhatár és dűlő utak megjelölését, a kártékony állatok és növények irtását, a hasznos állatok oltalmazását, hegykőszégek alakítását s a mezőrendőrségi kihágások és tüntetésekre vonatkozó közhásznu intézkedéseket.

Az 1894. évi XII. törvényzikk I. sz. fejezetének 1-ső § a kimondja, hogy mezei földbirtokát a törvény korlátai között, gazdaságilag mindenki szabadon használhatja. A 2-ik § pedig a nyomásos gazdálkodást vézi oltalmába és kimondja, hogy a hol ezen törvény életbeléptekor a nyomásos gazdálkodás volt gyakorlatban, ott az érdekelt birtokosságának birtokarány szerinti kétharmad többsége, a nyomásos gazdálkodás fenntartását kívánhatja, — a tagosítatlan vagy több dűlőben kiosztva tagosított határookban. Ezen nyomásos gazdálkodás fenntartása, más szavakkal kifejezve ugarkényszer, bármennyire elavult és korszerűtlennek látszik is sokak előtt, tagadhatatlanul bír létjogosultsággal némely körülmények mellett, mint pl. a közlegelőnek vagy más ilyen legeltetési célra fordítható területnek teljes hiányában.

— Mert hát legelő hiányában az állattenyésztés nehezen hozható harmonikus összhangba a növénytermeléssel ott, a hol mint nálunk, a gazdasági műveltség bölcsőkorát éli es a legelő ember elképzelni sem képes állatot haszonnal tartani legeltetés nélkül.

Legeltetéssel kapcsolatosan úzni állattenyésztést közlegelők vagy ilyen pótolhatása nélkül pedig csak ott lehet,

a hol az ugarkényszer fentartott és fenntartatik a viszonyok változásáig.

Bizonyára a viszonyok változásának bekövetkezhetése lebegett a mezőgazdaságról szóló törvény bölcs megalkotói előtt midőn a 4. §. alatt a nyomásos rendszernek 6 éves eltelte után, módot nyújtottak az érdekelt birtokosok egy többsége által az ugarkényszer megszüntetését kérhetni. Az ilyen kérelem folytán, a hatóságilag összehívott birtokossági közgyűlésen, ha az érdekelt birtokarány szerinti kétharmada ujólag a nyomásos gazdálkodás megfartása mellett szavaz, akkor újabb 6 évre megmarad a nyomásos rendszer, ellenkezéské az ugarkényszer megszüntetetik és a szabad gazdálkodás mondatik ki időhöz nem kötöten.

Péthő György.

Irodalom.

Az Akropoliszról, az építőművészet legnagyobb remekének színhelyéről készült legújabb felvételek birtokába jutott most a magyar közönség. Három templomot épített itt Periklész, a Parthenont, minden épületek közt a legtökéletesebbet, mely valaha a föld hátán állott, az Erechtheiont és a várba vezető Propylaidákat. A Parthenon felséges csarnoka ma rom, de romjaiban is legnagyobb alkotása az emberi tevékenységnek. Remek dór, oszlopai több darabból vannak összeróva de oly simán, hogy észre sem lehetett venni a toldásokat. Ma, mióta a törökök lőporraktárnak használták, felrobbant a csarnok. oszlopai egy része darabokban hever szerte-szét, de a még álló oszlopok összeróva s a pontos, hogy találkozásuk, vonalába a legfinomabb angol tű hegye sem hatolhat be. Allítólag vízzeit csiszolták ily simára össze. — Az építőművészet legnagyobb diadalát aratta e műben, de a legnagyobb számítások árán jutott hozzá. Oly megdölgőn, a művészeti hatás annyira fogásával építették, mint eddig egy épületet sem. Lépcsői hossztengegyük irányában domborúak, annyira hogy ha valaki a hosszú lépcső egyik végén megáll, a másik végétől csak térdig látszik meg. Miért? — Mert a hosszú sík vonal homorúnak tetszik; azért a görögök domborúknak faragták a lépcsőket, hogy épen egyenesnek lássanak. Az épület pompás képei a „Nagy Képes világtörténet”-ben jelentek meg melynek 31-ik füzeté e héten látott napvilágot. A 12 kötetre tervezett nagy munkát Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszti, s a legkiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet, mely a görögök történetéről szól. Gyomlay Gyula nevével viseli homlokán. Egy kötet ára 8 ft. Egy füzeté 30 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Budapest. VIII. Üllői út 18.) és bármely hazai könyvkereskedésben.

— A Magyar Anekdotakincs füzetekben. Tóth Béla ölköfetes nagy munkája a „Magyar Anekdotakincs” egy a sajtó mint az olvasóközönség részéről olyan fogadtatásban részesült, mely csaknem párralán. Elismerik, hogy a humornak, az ötlekgazdaságnak és a szórakozásnak kiapadhatatlan forrása. A kiadók Singer és Wolfner, hogy a mű megszerzését mindenkire nézve lehetővé tegyék, füzetes kiadást is rendeztek, melynek egyes füzeté 25 krajczárjával kapható. Most jelent meg a 4—6. füzet. Ez is, épp úgy, mint a megelőzők és az utána következő a kiadók Budapest. Andrási-út 10.) valamint bármely hazai könyvkereskedés utján megszerezhetők. Előfizethető 6 füzetre 1 ft 50 kr., 10 füzetre 2 ft 50 krajczárjával

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Ervényes 1899. évi május hó 1-től.

Érkezés.

S a b a d k a f e l ő l :

6 óra 45 percz reg.

3 „ 34 „ délután

8 „ 34 „ este

Gyorsvonat :

7 óra 35 percz este

G o m b o s f e l ő l :

11 „ 47 „ délben

8 „ 25 „ este

Gyorsvonat :

8 óra 08 percz reg.

B a j a f e l ő l :

3 óra 23 percz d. u.

6 „ 25 „ reg.

U j v i d é k f e l ő l :

6 óra 30 percz reg.

11 „ 30 „ délelőtt

7 „ 17 „ este

Indulás.

S a b a d k á r a :

4 óra 46 percz reg.

11 „ 54 „ délben

8 „ 35 „ este

Gyorsvonat :

8 óra 15 percz reg.

G o m b o s r a :

6 óra 55 percz reg.

3 „ 41 „ délután

Gyorsvonat :

7 óra 41 percz este

B a j á r a :

7 óra 05 percz reg.

4 „ 03 „ délután

U j v i d é k r e :

2 óra 55 percz reg.

7 „ — „ este

3 „ 51 „ délután

Június 1-jétől augusztus végeig vasár- és ünnepnapokon a d. u. 1 óra 04 perczkor induló tehervonattal személy szállító kocsik megy Ns.-Militiesre.

Felölös szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád**

úgyvéd

Kiadó-igazgató: **Oblát Károly.**

Félszázad óta

Arany érem kitüntetésű díszített Arany éremű
Páris-London. Dr. SICULUSZKY-féle Pées Tem. v.

Arckenőcs és mozdóviz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatású készítmények. Megbízható sikerrel használatnak szepő és májfolos, a forrósg vagy fagy által keletkezett proszta s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mozdóviz 1 ft, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandoln-korpa szappan 25 kr.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szepítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szep. égének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések eltűnésére Egy üveg ára 1 ft 55 kr.

Joliessante-Puder

fehér, rózsas és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlott leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapad, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

legégségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és buzdásúkt elávolításra s megőrzésére, mely által egyáltalán a foghúsa is legelőtegyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliessante szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb tolt let-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss üde kinézetét. Kivánat ra mintdarabok ingyen adtnak. Egy db ára 40 kr

Haj-restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. 1 üveg ára 1 ft. Kapható: Molnár Lipót gyógyszerész-nél, mint ké szitonél Kassán.

Elsórangú életbiztosító társaság

a megye és vidéke részére vezérügynökséget és ügynökségeket szervez.

Ajánlkozó sziveskedjenek ajánlatuk „Jövedelem” jellige alatt Fischer J. D. hirdetésű irodájába

Budapesten, Zslbát-útszeza 7, küldeni.

Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KAROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 Kiténtetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek, vas-
 utak, ipari-, bánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek,
 ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
 E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapot-
 ban, poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól fel-
 felé szállíthatnak és ami a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az
olajfestékekkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kivanatra ingyen és bérmentve küldetik

Posztószövetküldés
 csakis magánosoknak.

100 m. darab	ft 2.80 jó	valódi gyapju- ból.
3 10 m. darab	ft 3 10 jó	
3 10 m. darab	ft 4.80 jó	
3 10 m. darab	ft 6.— jó	
3 10 m. darab	ft 7.50 finom	
3 10 m. darab	ft 9.— finom	
3 10 m. darab	ft 10.50 legfinomabb	
3 10 m. darab	ft 12.40 angol	
3 10 m. darab	ft 13.95 kamgarn	

Posztó gyári-raktár **Kiesel-Amhof Brünn.**
 Minták portó és díjmentesen. Minthá száll-
 itások.

Fizvételezés! Csakis közvetlen
 megrendeléssel lehet jutányosan venni;
 ime egy példa: Krausz Adolf posztó-
 tókereskedő Bpsten szabónak minden
 megrendelés után a mintakönyvből a
 következő ajándékot adja:
 10 frtnyi bevásárlásnál 50 krtól 1 nadrágot
 20 " " " 1 frtért egy öltözetet
 60 " " " egy finom öltözetet
 egész ingyen.
 Ezenkívül a szabónak 3 frtos szövet-
 nél 20 % engedménye van.
 Ezen ajándékokat csak a vevők fi-
 zetik meg, kik Krausz Adolf mintaköny-
 véből a szabónál vásárolnak.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Glöckner József vegytisztító és műfestő intézete.
 (Chem. Putzanstalt & Dampffärberei.)
 Ugy Ausztria mint Magyarhon területeire es. kir. szabadalmazott vegyi
 mosógép feltalálója, kiténtetve az ezredéves orsz. kiállításon.
 Zomborban, a városház épületében, szemben a szt. háromság szoborral.

Van szerencsém a Zombor és Vidéke n. é közönségének becses tudomására hozni
 miszerint már az ország nagyobb városaiban ugy Zomborban is
vegyi tisztító és műfestő intézetet nyitottam;
 tisztításra eltagadok mindennemű női, férfi, és gyermek-ruhákat színházi
 jelmezeket, tiszti és egyházi egyenruhákat, asztal-, ággyterítőket,
 függönyöket, keztütyűket, hímzések és premezetek t sal. a nélkül hogy azok
 elfejtelnének, színe, fénye vagy alakjából (facon) bár mit is veszítenének, legyenek azok
 bármivel díszítettek is.
 Színehagyott ruhák, selyem, gyapju és pamut-szövetek, bármely kivihető színben
 újból átfestemek s a legújabb mintákkal tarkáztatnak
 Vállalatomat a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva s becses rendeleteit kérve,
 vagyok tisztelettel

Glöckner József
 vegyi tisztító és műfestő.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása 100 kötetben teljesen elkészült

Jókai Mór összes műveinek
 Megrendelhető
a legelőnyösebb
részletfizetések
 mellett.
Nemzeti kiadása

100 kötet
 díszkötésben,
 2000 íven, finompapíron
 nyolczadrét alakban.
250 forint.

Az irodalom minden barátja, a nagy költő géniuszának minden tisztelője siessen megszerezni e nemzeti kincsét,
 hogy az minden magyar ház könyvespolozát ékesen díszítse, ereklje gyanánt szálljon nemzedékről nemzedékre.

A megszerzési módokat párhuzamosan előnyösek és lehetővé teszik, hogy mindenki
 minden anyagi megerültetés nélkül egy örökbecsű könyvtár birtokába juthasson,

A ki havonként 2 frtot azaz naponként alig 7 krt szán e fenkölt ózálra, az megszerzesheti magának
 ezt a könyvtárt, mely páratlan az egész világirodalomban.

A ki tehát még nincs birtokában ennek az iro-
 dalmi ereklyének, az töltse ki a mellékelt megren-
 delőlapot, vágja ki és egy levelezőlapra ragasztva
 küldje be hozzánk.

RÉVAI TESTVÉREK
 Irodalmi Intézet Rézszóntársaság
 Budapest, Üllői-ut 13.

Irodalombarátok a kik előfizetőket gyűjteni
 készek, nagy jutalomban
 részesülnek fáradságukért

Révai Testvérek Irod. Int. Rézszóntársaság könyvkereskedéséül, Budapest.
 VIII., Üllői-ut 13. esetén megrendelem

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEINEK NEMZETI KIADÁSÁT
 100 kötetben, 2000 íven, vászon díszkötésben 250 frtért.

2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

Minden 10 részlet befizetése után egy további sorozat számlát küldök.
 be nem tartása esetén visszaküldök a cég az eszenek öszegét postai megbízás útján,
 a postaköltségek behajtása mellett behajlati. A postai megbízás be nem váltása esetén
 a részletfizetési kezezsény megszűnik es a teljes mű vételére eszélyessé válik.

Kelt: _____ Aláírás és pontos cím.